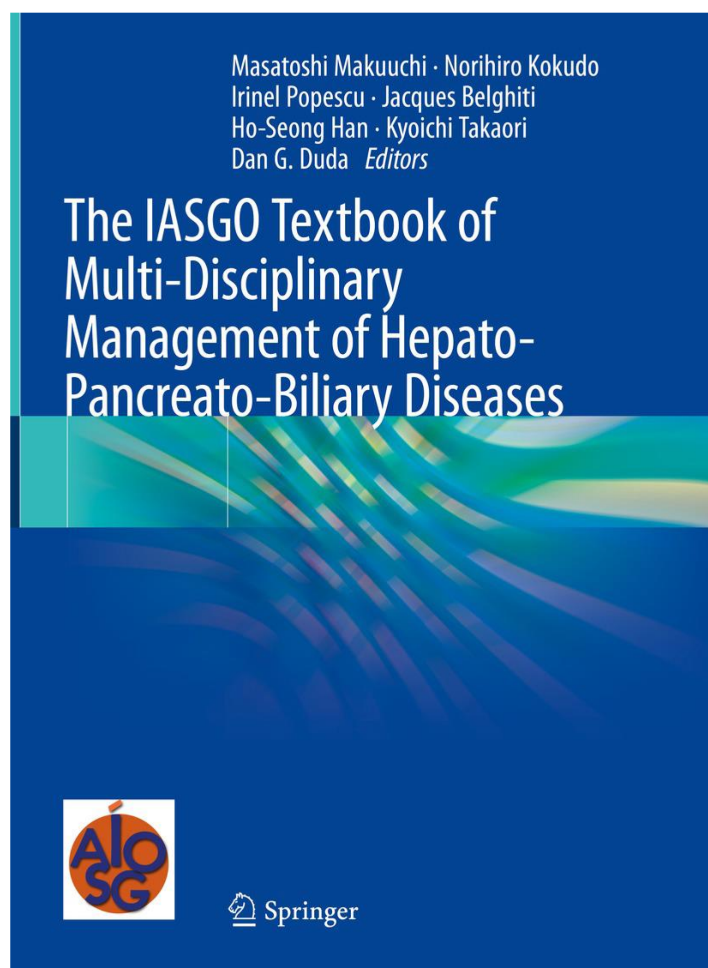

Journal of Surgery
[Jurnalul de Chirurgie]

Recenzie | Open Access

"The IASGO Textbook of Multi-Disciplinary Management of Hepato-Pancreato-Biliary Diseases", Makuuchi M., KokudoN., Popescu I., Belghiti J., Han H-S., Takaori K., DudaD. Ed. Springer. 2022

Editura Springer ne oferă în dar în 2022 un nou volum „The IASGO Textbook of Multi-Disciplinary Management of Hepato-Pancreato-Biliary Diseases", coordonat de 6 editori, (Makuuchi M., Kokudo N., Popescu I., Belghiti J., Han H-S., Takaori K., Duda D.), personalități marcante ale chirurgiei hepato-bilio-pancreatice și ai transplantului hepatic.

Acest prim manual IASGO care are 70 capitole, 540 pagini scrise de 175 specialiști din întreaga lume. Menționăm că din acest prestigios colectiv fac parte 18 chirurgi români, care au scris 9 capitole, coordonați de prof. Irinel Popescu, fondatorul chirurgiei hepatobiliopancreatice moderne și promotor al transplantului hepatic în România.

Cuvântul înainte, semnat de renumitul Prof. H. Bismuth, președinte de onoare IASGO subliniază faptul că fondatorul IASGO, prof. Nikolaus Lygidakis, (Amsterdam 1988) a reușit să reunească mii de specialiști din domeniul gastroenterologiei, a chirurgiei și oncologiei, o veritabilă familie multidisciplinară care au atins astăzi performanțe incredibile în patologia hepato-bilio-pancreatică, organizând congrese anuale, cursuri avansate de pregătire postuniversitară și să editeze o revistă prestigioasă.

Prefața cărții este semnată de prof Makuuchi M., președinte IASGO, care dedică volumul amintirii prof Lygidakis N. Introducerea aparține secretarului general IASGO prof. Takaori K. din Kyoto.

Primele 3 capitole prezintă date actuale de anatomie chirurgicală a ficatului, pancreasului și căilor biliare, insistându-se pe variantele anatomice.

Următoarele capitole abordează funcția hepatică și insuficiența hepatică posthepatectomie, abordul chirurgical al pancreasului, ficatului, arborelui biliar, disfuncțiile biliare după afectarea tractului biliar, neoplasm biliar intraductal preinvaziv, cancerul biliar papilar intraductal, malignitățile căilor biliare, carcinom hepatocelular multifocal, neoplasmele intraductale ale pancreasului, neoplasmele chistice mucinoase, cancerul pancreatic.

Capitolele privind imagistica preoperatorie în patologia hepatobiliopancreatică se referă la ecografie endoscopică, examen tomografie computerizată (CT), elastografie prin rezonanță magnetică (MRE) pentru evaluarea fibrozei hepatice și tomografia cu emisie pozitronică (PET) asociată cu un radiotrasor (PET-FDG), tehnici de imagistică intraoperatorie în chirurgia hepatică (Botea Fl, Barcu A și Irinel Popescu).

Urmează capitole care abordează tratamente nechirurgicale: Utilizarea radioterapiei singură și în combinație cu altele terapii pentru carcinomul hepatocelular (Dan G. Duda și Franziska D. Hauth), Actualități în chimioterapia colangiocarcinosului, Chimioterapia în adenocarcinomul ductal pancreatic, Inhibitori ai punctelor de control imun în carcinomul hepatocelular, Terapia țintită molecular în Colangiocarcinom, Terapii sistemice pentru cancerul pancreatic.

Sunt descrise apoi tehnici de endoscopie intervențională: Drenaj biliar endoscopic și proceduri asociate în stenozele biliare maligne, Managementul endoscopic al colecțiilor lichidelor peripancreatice, Biopsia endoscopică sub ghidaj ecografic în tumori pancreatice,

Conceptul ERAS este dezvăluit în 3 capitole: 27, 28, 29.

Sunt analizate, de asemenea, tehnicile chirurgiei hepatice: imagistica intraoperatorii precum și diferitele tehnici de rezecție hepatică anatomice ghidate ecografic, abordul glissonian Takasaki, rezecții segmentare/subsegmentectomii laparoscopice, rezecții cu conservarea parenchimul hepatic în tumorile primare sau secundare, manevra Belghiti descrisă de însuși autor și care, este mereu actuală, având o largă utilizare în diverse tipuri de rezecții hepatice (LR)și transplant hepatic (TH) folosind atât abordul clasic și chirurgia minim invazivă. Există un capitol despre ligatura venei porte asociate cu o partiție hepatică (divizare in situ) în cadrul unei rezecții seriate (ALPPS, Associating Liver Partition and

Portal Vein Ligature) cu diverse variante care permit reducerea morbidității inițiale și a mortalității și hipertrofia rapidă (până la 80%) a viitorului ficat remarcabil, evitându-se astfel o insuficiență hepatică postoperatorie în RH extinsă, dar și performanța unor rezecții hepatice inițial etichetate ca nerezecabile.

Cele mai multe capitole (25) sunt dedicate pancreasului. Chirurgia pancreatică începe cu *artery first aproach* în duodenopancreatectomia cefalică (DPC) , dar și în pancreatectomia distală, DPC cu rezecția venei porte pe cale mezenterică (Nakao A.), DPC cu rezecția arterei hepatice, a arterei splenice sau a vaselor mezenterice (axul splenoportal și artera mezenterică superioară) cu reconstrucția lor în cancerele local avansate (Bachellier), DPC robotică, DP totală, pancreatectomia distală cu conservarea splinei sau asociată cu afectarea trunchiului celiac și transplantul de celule pancreatice (autologe/alogene). Cititorul va fi interesat de alte capitole precum rezecțiile pancreatice pentru tumorile solide pseudopapilare, pentru tumorile neuroendocrine, managementul neoplasmelor mucinoase papilare intraductale, cancerul pancreatic remanent după rezecție.

Arborele biliar intra și extrahepatic are 11 capitole: neoplasmele biliare intraductale preinvazive, patologia cancerelor biliare, date recente în chimioterapie și terapia moleculară vizate în colangiocarcinoame, boli biliare benigne, drenaj biliar endoscopic și se termină cu rezecția hepatică majoră în cancerele biliare perihilare, tratamentul chirurgical al colangiocarcinomului perihilar și traumatisme hepatobiliare, hepatopancretico-duodenectomia (HPD) pentru cancerele tractului biliar.

Transplantul hepatic (LT) este discutat în 8 capitole dintre care 5 sunt scrise de grupuri de la Institutul Clinic Fundeni, analizând: indicațiile transplantului hepatic la adulți și în insuficiența hepatică acută, recoltarea grefei de la donator decedat și viu, transplantul pentru metastazele hepatice de origine colorectală și neuroendocrină, transplantul hepatic tip domino precum și alte variante tehnice ale transplantului hepatic (split, dublu grefã, auxiliar).

Acest manual oferă o sursă bogată de informare, o imagine de ansamblu remarcabilă a tehnicilor actuale, dar și a direcțiilor viitoare în tratamentul multidisciplinar al bolilor hepato-bilio-pancreatice. El va ghida cu siguranță noile generații de specialiști ai aceste patologi hepato-bilio- pancreatice în spiritul colaborării interdisciplinare.

Apariția acestui tratat magistral, complet și actualizat din literatura internațională, reprezintă un eveniment editorial deosebit, iar cei 6 editori, cunoscuți pentru înaltul lor profesionalism, pentru pasiunea și perseverența pe care le pune în tot ceea ce realizează, face parte din rara categorie a acelor oameni care constituie fermentul și motorul mersului înainte.

E. Târcoveanu